

Jamiyatda korruptsiyaga qarshi murosasiz munosabatni shakllantirishning ustivor yo'nalishlari

Mamlakatimizda korruptsiyaning oldini olish va unga qarshi murosasiz kurashishning ilg'or xalqaro standartlarga asoslangan tizimini joriy etish bo'yicha izchil choralar ko'rilmoxda. Jumladan, davlat organlari va tashkilotlarining faoliyatida ochiqlik, oshkoraliq va shaffoflikni ta'minlash hamda mansabdor shaxslarning aholi oldidagi hisobdorligini yo'lga qo'yish orqali davlat boshqaruvida samarali va ta'sirchan jamoatchilik nazoratini amalga oshirish uchun zarur sharoitlar yaratildi.Bu borada O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 6 iyul kungi "Korruptsiyaga qarshi murosasiz munosabatda bo'lish muhitini yaratish, davlat va jamiyat boshqaruvida korruptsiyaviy omillarni keskin kamaytirish va bunda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6257-sonli Farmoni imzolandi.Farmonga ko'ra ilk bor korruptsiyaviy xavflarni aniqlash va tizimli tahlil qilish, ularni keltirib chiqaruvchi omillarni bartaraf qilish uchun mas'ul bo'lgan alohida organ — Korruptsiyaga qarshi kurashish agentligi tashkil etildi. Davlat hokimiyati organlari va yirik xo'jalik yurituvchi sub'ektlarda korruptsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari faoliyati yo'lga qo'yilmoqda.Raqamli texnologiyalar imkoniyatidan keng foydalangan holda transport vositalariga davlat raqam belgilarini berish, notariat va boshqa davlat xizmatlarini ko'rsatish, yer uchastkalarini ajratish, yo'l harakati qoidalariga rioya etilishini nazorat qilish kabi ko'plab sohalarda korruptsiya va suiste'molchiliklarning oldini olishga qaratilgan samarali mexanizmlar joriy etilmoqda.Shu bilan birga, ko'rيلayotgan tizimli choralarga qaramasdan, byudjet mablag'laridan foydalanish, davlat xaridlari, litsenziya va ruxsatnomalarni olish, bank kreditlarini ajratish, ishga qabul qilish kabi yo'nalishlarda korruptsiya holatlari saqlanib qolmoqda.Korruptsiyaga qarshi kurashish va korruptsiyaviy holatlarning barvaqt oldini olish tizimi samaradorligini oshirish, ushbu jarayonga jamoatchilikni keng jalb etish shakllantirish maqsadida:Mamlakat rivojlanishining bugungi bosqichida korruptsiya O'zbekiston davlati va jamiyati taraqqiyoti uchun eng jiddiy xavf-xatarlardan biri ekanligi qayd etilgan.Korruptsiya holatlarning har qanday ko'rinishlariga nisbatan murosasiz munosabatda bo'lish davlat organlari rahbar va xodimlarining eng ustuvor vazifasi etib belgilanganligi beziz emas albatda.Keng jamoatchilikning fikri va takliflarini inobatga olib, davlat boshqaruvinu korruptsiyadan xoli sohaga aylantirish maqsadida:a) Agentlik tomonidan «Korruptsiyaga oid jinoyatlarni sodir etishda aybdor deb topilgan shaxslarning ochiq elektron reestri» yuritilishi ta'minlandi;b) Reestrga kiritilgan shaxslarga quyidagilar taqiqlanishi belgilangan:davlat xizmatiga kirish va davlat mukofotlari bilan taqdirlanishi;saylanadigan va alohida tartibda tayinlanadigan lavozimlarga nomzodlarining ko'rsatilishi;davlat aktivlarini xususiylashtirish bilan bog'liq tender va tanlov savdolarida ishtirok etish;davlat ulushi 50 foizdan yuqori bo'lgan tashkilotlar hamda davlat ta'lif muassasalarida rahbarlik lavozimlarida faoliyat yuritish.Jinoyat kodeksida korruptsiyaga oid jinoyatlar toifasiga kiruvchi moddalarining aniq ro'yxatini belgilandi.Jumladan korruptsiyaga oid jinoyatlar uchun belgilangan jazo choralarini uzoq muddatli ozodlikdan mahrum qilish jazo chorasisigacha keskin kuchaytirish;daromadlar va mol-mulkni deklaratsiyalash jarayonida aniqlangan noqonuniy boylik orttirganlik uchun javobgarlik o'rnatish;korruptsiyaga oid jinoyatlarni sodir etgan shaxslarga nisbatan jinoiy jazoni o'tashda yengillashtiruvchi normalar qo'llanilishiga cheklovlar belgilash kabi choralarini tashkil etadi.

**Umidjon Ergashev,
Rishton tumanlararo iqtisodiy sudi raisi**

2022-05-20 11:38:48